T003 A HÀM III 29-Kinh Đại Câu Hi La

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH THUÛY DUÏ 1

29. KINH ÑAÏI CAÂU-HI-LA1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi thaønh Vöông xaù, trong röøng Truùc, vöôøn Ca-lan-ña. Baáy giôø, vaøo luùc xeá chieàu, Toân giaû Xaù-leâ Töû töø choã tónh toïa ñöùng daäy, ñi ñeán choã Toân giaû Ñaïi Caâu-hi-la2, chaøo hoûi laãn nhau, roài ngoài xuoáng moät beân. Toân giaû Xaù-leâ Töû noùi vôùi Toân giaû Ñaïi Caâu-hi-la nhö vaày: “Toâi coù ñieàu muoán hoûi, mong ngaøi nghe cho chaêng?” Toân giaû Ñaïi Caâu-hi-la traû lôøi raèng: “Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, ngaøi muoán hoûi ñieàu gì xin cöù hoûi, toâi nghe roài seõ suy nghó”. Toân giaû Xaù-leâ Töû hoûi raèng: “Naøy Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, coù ñieàu kieän naøo maø nhaân ñieàu kieän ñoù maø Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh3 vaø theå nhaäp chaùnh phaùp khoâng?” Toân giaû Ñaïi Caâu-hi-la traû lôøi raèng: “Coù vaäy, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát baát thieän vaø bieát caên cuûa baát thieän. “Theá naøo laø bieát baát thieän? AÙc haønh cuûa thaân laø baát thieän, aùùc haønh cuûa khaåu laø baát thieän, vaø aùc haønh cuûa yù laø baát thieän. Ñoù laø bieát baát thieän. “Theá naøo laø bieát baát thieän caên? Tham laø caên cuûa baát thieän, nhueá, vaø si laø caên cuûa baát thieän. Ñoù laø bieát caên cuûa baát thieän. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát baát thieän vaø bieát caên cuûa baát thieän nhö vaäy, ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu kieän naøo maø nhaân ñieàu kieän ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng? “Coù vaäy, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát thieän vaø bieát caên cuûa thieän.

1. Baûn Haùn, quyeån 7. Töông ñöông Paøli, khoâng tìm thaáy töông ñöông chính xaùc; A. IX. 13 Koæihita, A.IV. 174 Koæähika, ghi giöõa cuoäc thaûo luaän giöõa ngaøi Mahaøkoæähika vaø Saøriputta vôùi noäi dung khoâng hoaøn toaøn ñoàng nhaát vôùi baûn Haùn naøy. 2. Ñaïi Caâu-hi-la Paøli: Mahaøkoæähita, hoaëc
Mahaøkoæähika. 3. Baát hoaïi tònh Paøli: avecca-pasaøda, cuõng noùi laø
baát ñoäng tín, baát hoaïi tín, hay chöùng tònh; tín taâm khoâng theå bò lay chuyeån; ñöùc tin trong saùng. Coù boán baát hoaïi tín (chöùng tònh): tin Phaät, tin Phaùp, tin Taêng, tin Thaùnh giôùi.

KINH THUÛY DUÏ

“Theá naøo laø bieát thieän? Dieäu haønh cuûa thaân laø thieän. Dieäu haønh cuûa yù vaø khaåu laø thieän. Ñoù laø bieát thieän. “Theá naøo laø bieát caên cuûa thieän? Voâ tham laø caên cuûa thieän, voâ nhueá vaø voâ si laø caên cuûa thieän. Ñoù laø bieát

caên cuûa thieän. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát thieän vaø bieát thieän caên nhö vaäy, ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” Toân giaû Ñaïi Caâu-hi-la traû lôøi raèng: “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Nghóa laø Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thöùc aên, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc aên, thöïc dieät vaø thöïc dieät ñaïo cuûa thöùc aên4. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà thöùc aên? Coù boán loaïi thöùc aên: Moät laø ñoaøn thöïc, thoâ vaø teá ; hai laø xuùc thöïc6; ba laø yù tö thöïc7; boán laø thöùc thöïc8. Ñoù laø bieát nhö thaät veà thöùc aên. 5

“Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc aên9? Do aùi môùi coù thöùc aên. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc aên. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thöùc aên? AÙi dieät töùc laø thöùc aên dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thöùc aên. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thöùc aên10? Taùm chi Thaùnh ñaïo, töø chaùnh kieán cho tôùi chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thöùc aên. “Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thöùc aên, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc aên, thöïc dieät vaø thöïc dieät ñaïo cuûa thöùc aên nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng? “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà laäu, bieát nhö thaät veà laäu taäp cuûa laäu, dieät cuûa laäu vaø dieät ñaïo cuûa laäu.

4. Thöïc Paøli: aøhaøra. Coù boán loaïi thöùc aên; xem caùc cht. döôùi. 5. Ñoaøn thöïc thoâ teá thöùc aên ñöôïc naén laïi hay vo troøn (theo tuïc aên boác); thöùc aên vaät chaát, goàm loaïi cöùng vaø loaïi meàm töùc coá theå vaø chaát loûng; Paøli: kabaliíkaøro aøhaøro oôaøriko vaø sukkumo. 6. Nguyeân-Haùn: canh laïc thöïc hay xuùc thöïc, thöùc aên laø söï xuùc chaïm, chæ söï tieáp xuùc giöõa caên vaø caûnh. Paøli: phasso aøhaøro. 7. YÙ tö thöïc hay tö nieäm thöïc, thöùc aên laø tö duy cuûa yù thöùc. Paøli: manosaócetanaø-aøhaøro. 8. Thöùc thöïc thöùc aên laø söï nhaän thöùc, phaân bieät. Paøli: vióóaøòaö aøhaøro. 9. Haùn: thöïc taäp Paøli: aøhaøra-samudaya, söï taäp khôûi hay khôûi nguyeân cuûa thöùc aên. 10. Haùn: thöïc dieät ñaïo Paøli: aøhaøra-nirodha-gaøminipaæipadaø, söï thöïc haønh daãn ñeán choã dieät tröø thöùc aên.

“Theá naøo laø bieát nhö thaät veà laäu? Coù ba laäu laø duïc laäu, höõu laäu vaø voâ minh laäu11. Ñoù laø bieát nhö thaät veà laäu. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa laäu? Do voâ minh môùi coù laäu. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa laäu. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa laäu? Do voâ minh dieät thì laäu dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa laäu. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa laäu? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho tôùi chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa laäu. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà laäu, bieát nhö thaät veà laäu taäp cuûa laäu, dieät cuûa laäu vaø dieät ñaïo cuûa laäu nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà khoå, bieát nhö thaät veà khoå taäp, khoå dieät vaø khoå dieät ñaïo. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà khoå? Sinh khoå, laõo khoå, beänh khoå, töû khoå, oaùn taéng hoäi khoå, aùi bieät ly khoå, sôû caàu baát ñaéc khoå, noùi toùm laïi nguõ thaïnh aám khoå. Ñoù laø bieát nhö thaät veà khoå. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà khoå taäp? Do laõo töû môùi coù khoå. Ñoù laø bieát nhö thaät veà khoå taäp. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà khoå dieät? Laõo töû dieät töùc khoå dieät. Ñoù laø bieát nhö veà khoå dieät. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà khoå dieät ñaïo? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà khoå dieät ñaïo. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà khoå. Bieát nhö thaät veà khoå taäp, khoå dieät vaø khoå dieät ñaïo nhö vaäy. Ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà giaø cheát, bieát nhö thaät veà taäp khôûi cuûa giaø cheát, dieät cuûa giaø cheát vaø dieät ñaïo cuûa giaø cheát. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà giaø? Ñoù laø, ngöôøi kia giaø caû, ñaàu baïc, raêng ruïng, söï cöôøng traùng caøng ngaøy caøng suy giaûm, thaân coøng, chaân veïo, cô theå naëng neà, hôi thôû ñöa leân, choáng gaäy maø ñi, thòt teo ruùt, da nhaên nhö caây gai, caùc caên ruïng rôøi, nhan saéc xaáu xí.

11. Ba laäu: duïc laäu, höõu laäu, voâ minh laäu Paøli:
kaøma-aøsavaø, bhava-aøsavaø, avijjaø- aøsavaø.

Ñoù laø bieát nhö thaät veà giaø. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà cheát? Ñoù laø, chuùng sanh kia vaø taát caû chuûng loaïi sai bieät cuûa chuùng sanh kia, khi maïng chung, côn voâ thöôøng ñeán, thì cheát roài choân vaø tan raõ, tuoåi thoï chaám döùt vaø bò phaù hoaïi, maïng caên beá taéc; ñoù laø cuûa cheát. Tröôùc kia laø noùi veà giaø, ñaây laø noùi veà cheát. Ñoù goïi laø laõo töû. Ñoù laø bieát nhö thaät veà laõo töû. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa giaø cheát? Ñoù laø, do sanh maø coù giaø cheát. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa giaø cheát. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa giaø cheát? Ñoù laø, sanh dieät töùc giaø cheát dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa giaø cheát. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa giaø cheát? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa giaø cheát. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà giaø cheát. Bieát nhö thaät veà taäp cuûa giaø cheát, laõo töû dieät cuûa giaø cheát vaø dieät ñaïo cuûa giaø cheát nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà sanh, bieát nhö thaät veà taäp cuûa sanh, dieät cuûa sanh vaø dieät ñaïo cuûa sanh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà sanh? Ñoù laø, chuùng sanh kia vaø taát caû chuûng loaïi sai bieät cuûa chuùng sanh kia, ñeán luùc sanh thì sanh, ñeán luùc xuaát thì xuaát, ñeán luùc thaønh thì thaønh; khi phaùt khôûi naêm aám lieàn coù maïng caên. Ñoù laø bieát nhö thaät veà sanh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa sanh? Do höõu maø coù sanh. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa sanh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa sanh? Höõu dieät töùc sanh dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa sanh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa sanh? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa sanh. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà sanh. Bieát nhö thaät veà taäp cuûa sanh, dieät cuûa sanh vaø dieät ñaïo cuûa sanh nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà höõu, bieát nhö thaät veà taäp cuûa höõu, dieät cuûa höõu vaø dieät ñaïo cuûa höõu.

KINH THUÛY DUÏ 5

“Theá naøo laø bieát nhö thaät veà höõu? Coù ba höõu: Duïc höõu, saéc höõu vaø voâ saéc höõu12. Ñoù laø bieát nhö thaät veà höõu. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa höõu? Do thuû13 maø coù höõu. Ñoù laø bieát nhö thaät veà höõu taäp. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà höõu dieät? Thuû dieät töùc höõu dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà höõu dieät. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà höõu dieät ñaïo? Taùm chi Thaùnh ñaïo, töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà höõu dieät ñaïo? Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà höõu, bieát nhö thaät veà höõu taäp, höõu dieät vaø höõu dieät ñaïo nhö vaäy. Ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thuû, bieát nhö thaät veà thuû taäp, thuû dieät vaø thuû dieät ñaïo. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà thuû? Ñoù laø boán thuû14: duïc thuû, giôùi thuû, kieán thuû vaø ngaõ thuû. Ñoù laø bieát nhö thaät veà thuû. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thuû? Do aùi maø coù thuû. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thuû. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thuû? Nghóa laø aùi dieät thì thuû dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thuû. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thuû? Taùm chi Thaùnh ñaïo, töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thuû. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thuû, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thuû, dieät cuûa thuû vaø dieät ñaïo cuûa thuû nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà aùi, bieát nhö thaät veà taäp cuûa aùi, dieät cuûa aùi vaø dieät ñaïo cuûa aùi.

12. Ba höõu: duïc höõu, saéc höõu, voâ saéc höõu Paøli: kaøma-bhava, ruøpa-bhava, aøruøpakaøma. 13. Nguyeân-Haùn: thoï Paøli: upaødaøna. 14. Haùn: töù thoï Boán thoï hay boán thuû: duïc thuû giôùi (caám) thuû kieán thuû ngaõ (ngöõ) thuû Paøli: cattaørimaøni upaødaønaøni, kaømupaødaønaö diææhupaødaønaö sìlabbatupaødanaö attavaødupaødaønaö.

KINH THUÛY DUÏ

“Theá naøo laø bieát nhö thaät veà aùi? Coù ba aùi: duïc aùi, saéc aùi vaø voâ saéc aùi15. Ñoù laø bieát nhö thaät veà aùi. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa aùi? Do thoï16 maø coù aùi. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa aùi. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa aùi? Thoï dieät töùc aùi dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa aùi. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa aùi? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa aùi. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû. Neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà aùi, bieát nhö thaät veà taäp cuûa aùi, dieät cuûa aùi vaø dieät ñaïo cuûa aùi nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thoï, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thoï, dieät cuûa thoï vaø dieät ñaïo cuûa thoï. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà thoï? Coù ba thoï: laïc thoï17, khoå thoï vaø baát laïc baát khoå thoï. Ñoù laø bieát nhö thaät veà thoï. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thoï? Do xuùc18 maø coù thoï. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thoï. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thoï? Do xuùc dieät neân thoï dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thoï. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thoï? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thoï. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thoï, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thoï, dieät cuûa thoï vaø dieät ñaïo cuûa thoï nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà xuùc, bieát nhö thaät veà taäp cuûa xuùc, dieät cuûa xuùc vaø dieät ñaïo cuûa xuùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà xuùc? Coù ba xuùc19: laïc xuùc, khoå xuùc vaø baát laïc baát khoå

15. Ba aùi: duïc aùi, saéc aùi, voâ saéc aùi Paøli: kaøma-taòhaø, ruøpa-taihaø, aruøpa-taòhaø. 16. Nguyeân-Haùn: giaùc Paøli: vedanaø. 17. Haùn: ba giaùc, töùc ba thoï: khoå thoï, laïc thoï baát khoå baát laïc thoï Paøli: tisso vedanaø, sukhaø vedanaø dukkhaø vedanaø adukkhamasukhaø vedanaø. 18. Haùn: canh laïc Paøli: phassa. 19. Haùn: ba canh laïc: laïc canh laïc, khoå canh laïc baát laïc baát khoå canh laïc

xuùc. Ñoù laø bieát nhö thaät veà xuùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa xuùc? Do saùu xöù maø coù xuùc. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa xuùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa xuùc? Saùu xöù dieät töùc xuùc dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa xuùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa xuùc? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa xuùc. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà xuùc, bieát nhö thaät veà taäp cuûa xuùc, dieät cuûa xuùc vaø dieät ñaïo cuûa xuùc nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà saùu xöù20, bieát nhö thaät veà taäp cuûa saùu xöù, dieät cuûa saùu xöù vaø dieät ñaïo cuûa saùu xöù. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà saùu xöù? Nhaõn xöù, nhó xöù, tyû xöù, thieät xöù, thaân xöù, yù xöù. Ñoù laø bieát nhö thaät veà saùu xöù. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa saùu xöù? Do danh saéc maø coù saùu xöù. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa saùu xöù. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa saùu xöù? Danh saéc dieät töùc saùu xöù dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa saùu xöù. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa saùu xöù? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa saùu xöù. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà saùu xöù, bieát nhö thaät veà taäp cuûa saùu xöù, dieät cuûa saùu xöù vaø dieät ñaïo cuûa saùu xöù nhö vaäy; ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà danh saéc21, bieát nhö thaät veà taäp cuûa danh saéc, dieät cuûa danh saéc vaø dieät ñaïo cuûa danh saéc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà danh saéc? Ñoù laø boán aáâm phi saéc22 laø danh. Theá naøo laø bieát veà saéc? Boán ñaïi23 vaø saéc do boán ñaïi taïo24. Ñaây laø noùi veà saéc, tröôùc ñoù noùi veà danh, ñoù laø danh saéc. Ñoù laø bieát nhö thaät veà danh saéc.

20.

Luïc xöù Paøli: cha ayaøtana.

21.

Danh saéc Paøli: naøma-ruøpa.

22.

Töù phi saéc aám (hay uaån) Paøli: cattaøro aruøpakkhandhaø, goàm thoï, töôûng, haønh vaø thöùc.

23.

Töù ñaïi Paøli: cattaøro mahaøbhuøtaø.

24.

Töù ñaïi taïo vi saéc Paøli: catumaö mahaøbhuøtaønaö upaødaøya ruøpaö.

KINH THUÛY DUÏ

Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa danh saéc? Do thöùc maø coù danh saéc. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa danh saéc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa danh saéc? Thöùc dieät töùc danh saéc dieät? Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa danh saéc. Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa danh saéc? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa danh saéc. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà danh saéc, bieát nhö thaät veà taäp cuûa danh saéc, dieät cuûa danh saéc vaø dieät ñaïo cuûa danh saéc nhö vaäy. Ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thöùc25, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc, dieät cuûa thöùc vaø dieät ñaïo cuûa thöùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà thöùc? Coù saùu thöùc: nhaõn thöùc, nhó thöùc, tyû thöùc, thieät thöùc, thaân thöùc vaø yù thöùc. Ñoù laø bieát nhö thaät veà thöùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc? Do haønh maø coù thöùc. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thöùc? Haønh dieät töùc thöùc dieät. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa thöùc. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thöùc? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa thöùc. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà thöùc, bieát nhö thaät veà taäp cuûa thöùc, dieät cuûa thöùc vaø dieät ñaïo cuûa thöùc nhö vaäy, ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, laïi coøn coù ñieàu naøo maø nhaân ñieàu ñoù Tyø-kheo thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh, vaø theå nhaäp chaùnh phaùp chaêng?” “Coù, thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû. Ñoù laø coù Tyø-kheo bieát nhö

thaät veà haønh26, bieát nhö thaät veà taäp cuûa haønh, dieät cuûa haønh vaø dieät ñaïo cuûa haønh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà haønh? Coù ba haønh27: thaân haønh, khaåu haønh vaø yù haønh. Ñoù laø bieát nhö thaät veà haønh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa haønh? Do voâ minh maø coù haønh. Ñoù laø bieát nhö thaät veà taäp cuûa haønh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät cuûa haønh? Voâ minh dieät töùc haønh dieät. Ñoù laø bieát

25.

Thöùc Paøli: vióóaøòa.

26.

Haønh Paøli: saökhaøra.

27.

Ba haønh: thaân haønh khaåu haønh yù haønh Paøli: tayo saökhaøra, kaøyasaökhaøro vacìsaökhaøro cittasaökhaøro.

nhö thaät veà dieät cuûa haønh. “Theá naøo laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa haønh? Taùm chi Thaùnh ñaïo töø chaùnh kieán cho ñeán chaùnh ñònh laø taùm. Ñoù laø bieát nhö thaät veà dieät ñaïo cuûa haønh. “Naøy Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù Tyø-kheo bieát nhö thaät veà haønh, bieát nhö thaät veà taäp cuûa haønh, dieät cuûa haønh vaø dieät ñaïo cuûa haønh nhö vaäy, ñoù laø Tyø-kheo ñaõ thaønh töïu kieán, ñöôïc chaùnh kieán, ñoái vôùi phaùp ñöôïc baát hoaïi tònh vaø theå nhaäp chaùnh phaùp Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Toân giaû Xaù-leâ Töû laïi hoûi raèng: “Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la, neáu coù Tyø-kheo maø voâ minh ñaõ döùt, minh ñaõ phaùt sanh, thì vò aáy coøn phaûi laøm nhöõng gì nöõa?” Toân giaû Ñaïi Caâu-hi-la traû lôøi raèng: “Thöa Toân giaû Xaù-leâ Töû, neáu coù thaày Tyø-kheo maø voâ minh ñaõ döùt, minh ñaõ phaùt sanh, thì vò aáy khoâng coøn gì phaûi laøm nöõa”. Toân giaû Xaù-leâ Töû nghe roài khen raèng: “Laønh thay, laønh thay, Hieàn giaû Ñaïi Caâu-hi-la!” Toân giaû Xaù-leâ Töû khen ngôïi roài hoan hyû phuïng haønh. Hai vò Toân giaû cuøng nhau noùi veà nghóa nhö vaäy, thaûy ñeàu hoan hyû phuïng haønh, töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.